

Καὶ τὸ Λύκειο, παρακαλοῦμε, λέγεται **Πραχτικό**, ποὺ πᾶν νὰ πεί πὼς πραχτικά πρέπει νάβῃ καὶ τὰ μυαλά κεινῶν ποὺ διδάσκουνε καὶ μέσα.

*

ΩΣΤΟΣΟ «δὲν ἐτέθη ἤδη ἐν ἰσχύϊ τὸ νέον Σύνταγμα», καθὼς γράφουν κάθε μέρα οἱ φημερίδες· μπορούσε λοιπὸν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας νὰ πεί στοὺς διάφορους γλωσσισμύνητορες πὼς παραπολὺ νωρὶς ἀρχινήσανε νὰ στήνουν τίς καριγιόλες τους καὶ νὰ κατατομοῦν δόσους μαθητὲς δὲ δέχονται, ἐπειδὴ καὶ τὸ θέλει τὸ Σύνταγμα, νὰ μεταβάλλουν τὰ κεφάλια τους σὲ νεροκολοκύθες.

Καὶ τί ἔχει νὰ γίνῃ ἀκόμα !

*

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ τῆς Παιδείας, οἱ καθηγητὰδες καὶ οἱ φοιτητὰδες τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ Ἀθηναῖκος τύπος, οἱ γλωσσισμύνητορες κι ὅλοι οἱ ἐπίσημοι κι ἀνεπίσημοι πέρα πέρα, ὡς διαβάσουνε σήμερα τὴν πρώτη σελίδα τοῦ «Νουμά» νὰ καμαρώσουνε πὼς μιλάει γιὰ τὸν Ποιητὴ τὸ ἄνθος τῆς Γαλλικῆς Ἐπιστήμης. Θὰν τίς ἔχουν ἀκουστά τις ὑπογραφές ποὺ στολίζουν τὴν τιμητικὴ δῆλωση ποὺ δημοσιεύτηκε στὸν Παριζιάνικο «Temps» κ' ἔτσι μᾶς βγάσουν ἀπὸ τὸν κόπο νὰν τοὺς ποῦμε περισσότερα.

Θυμάστε πὼς μίλησε ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας στὸ περίφημο ἔγγραφο του γιὰ τὸν Παλαμά, καὶ βλέπετε σήμερα πὼς μιᾶνε οἱ Γάλλοι Ἐπιστήμονες. Τόσο μόνο. Περισσότερο κάθε ἄλλο σκόλιο.

ΠΡΟΣ ΤΟ ἈΔΕΡΦΑΤΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ,

Μόναχο 28 τοῦ Μάη 1911

Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ χαίρεται ψυχόρμητα κάθε Ρωμιὸς γιὰ τὸ ξεφλάστρωμα κάθε καινούργιας Ἰδέας ποὺ ἀπὸ τὴ Ρωμιοσύνη βγαίνει καὶ στὴ Ρωμιοσύνη ξαναγυρίζει. Κ' ἡ Ἰδέα τοῦ Ἀδερφάτου σας γιὰ τὴ γλώσσα εἶναι καινούρια, καινούρια στὴ νέα σημασία κι ἀποτύπωση ποὺ δίνετε σὲ τούτηνε τὴ λέξη. Γιατὶ ἡ νίκη τῆς δημοτικῆς εἶναι πιά σίγουρη, ἀνεξάρτητη ἀπὸ χρόνον καὶ τόπον καὶ ἄτομα. Εἶναι τὸ ἐσώψυχο ἀποτέλεσμα τοῦ προσταχτικοῦ κατηγορηματικοῦ ποὺ ἡ ἐξωτερικὴ συνθηματικὴ του ἐκφραση δύσκολα θὰ μπορούσε νὰ βαλθεῖ σὲ μαθηματικὸν τύπον, ὄντας τὸ ἀναγκαῖον ἀποτέλεσμα μιᾶς διανοητικῆς ἐνέργειας ποὺ γίνεται γιὰ ὀρισμένες ἰδέες κάθε φορὰ ποὺ παρουσιάζεται τὸ φανέρωμά τους σὲ προσταχτικὴ λύση ἀπὸ ἄτομα ποὺ βρίσκονται σὲ ἄμεση ἐπαφὴ μὲ τὴ μελλάμενη νίκη τῆς Ἰδέας. Γιὰ τοῦτο καὶ πολὺ καλὰ κάμανε νὰ ὑψωθεῖτε πάνω ἀπὸ οὐδὸλα καὶ γραμματικὲς, πάνω ἀπὸ πραχτικὲς ὠφέλειες καὶ ἄμεσες ἐφαρμογὰς γιὰ νὰ μᾶς δείξετε τὸ αἰωνόβιο τῆς Ἰδέας, ποὺ φτερουγιάζει ἀποπάνω ἀπὸ τὰ περιορισμένα καὶ πολλὰς φορὲς ἐγωϊστικὰ κεφάλια τῶν κάθε λογῆς διδάχωνε.

Σὰς παρακαλοῦμε νὰ πιστέψετε πὼς θὰ μᾶς ἔχετε πάντα στὸ πλεθρό σας σὰν πρόθυμους στρατιῶτες γιὰ τὸ θρίαμβο τῆς Ἰδέας, τῆς ἀπύλυτης κυριάρχισσας, ποὺ γίνετα ἔθνοςῶστρα σὰ βρεθεῖ ἓνα ἔθνος νάκούσῃ τῇ φωνῇ τῆς.

Μὲ ὑπόληψη

ΓΑΗΓΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΑΘΗΣ Nordendstr. 13) Πρ
ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΡΓΑΡΗΣ
Θ. ΝΑΣΗΣ ΤΣΑΓΚΟΥΛΗΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΛΑΣ

Υ. Γ. Ἀπὸ τὸ γράμμα μας μπορεῖτε νὰ κάμμετε ὅποιανδήποτε χρῆση θέλετε, γιατί δὲ φοβούμαστε νὰ διαλαλήσουμε τὴν Ἰδέα μπροστὰ ἀπ' ὅλονε τὸν κόσμον.

ΘΑΛΑΣΣΙΝ : ΖΩΗ

ΓΙΑ ΤΟ ΦΙΛΟΤΙΜΟ

Ἡ μποζοῦ στὸν τόπον μας εἶναι τὸ γιαιτρικὸ τοῦ κρόνου. Πέφτει χιόνι πολὺ ; Δέκα-δεκαπέντε μιζέβουνται μέσα σ' ἓνα καπηλειό, βάζουνε ρεφενέ, γεμίζουνε μιὰ στάμνα μὲ κρασί, ἔξ-ἔφτὰ ὀκάδες, ρίχνουνε λίγη ζάχαρη μέσα μαζί μὲ κανέλλα ἢ μοσχοκάφρι, τὴ βάζουνε ἔστερα στὴ φωτιά γιὰ βράσιμο, καὶ...λαχτάρα. Βράζει τὸ κρασί, καὶ σὲ λίγο ἔχουμε τὴ μποζοῦ ποὺ διώχνει τὸ κρύον καὶ ξαπνιτίζει τὴ φτώχεια. Ὁξω φτώχεια, λοιπόν. Ἀρχίζουν ἔστερα οἱ θύμησης· ἀρχίζουνε τὰ παρ' ἀμύθια. Ἀρραδιάζονται τὰ βιάσανα, οἱ παληκαριές, τὰ γλέντια, οἱ δουλειές. Καὶ στὰ τελεφταῖα, σὰν τὰ τσουγκρίζουν λιγούλακι ὁ τάδες μὲ κείνον δά, καὶ ἡ νύχτα σας. Τὸ καπηλειὸ κλείνει. Ἀβριο, ἂν λιγοστήμῃ τὸ κρύον, θᾶλλῃ ἐρημιά, γιατί τότε βρίσκονται δουλειές, ἄλλοιως—καλὴ σας μέρα καὶ πᾶν. Ἀπόψε μπορεῖ καὶ νὰ χορέψουμε. Θὰ τὸ κάψουμε κιόλας. Θὰ φέρουμε καὶ τὸ μπάριμπα Σκουλὴ μὲ τὴ λιοῦρα του. Ἀπόψε, σὰν πάντα ὅταν ἔχη κρύον γερό. Ἔτσι, ποὺ λέτε, εἴμαστε πάντα σὲ τάξη.

Τὶς προάλλες, στὸ πολὺ τὸ κρύον, ποῖχε περῶσει τοὺς δεκαπέντε βαθμοὺς, καθύμουναν μὲς στοῦ Κωστὴ τοῦ Βέκιου τὴν ταβέρνα. Παρέα μου εἴτανε καί-που δέκα, γέροι καὶ μεστοὶ μαζί καὶ παληκαρόπλια. Εἴχαμε ἀπόφαση γιὰ μποζοῦ, μὰ εἴτανε νωρὶς καὶ τὸ στρώσαμε στὰ λόγια ὡς ποὺ νᾶφτανε τὸ κεντί. Τὸ μαγκαλάκι, ποὺ δὲν ἀπολείπει ἀπὸ κανέναν καπηλειό, βιστοῦσε ἀρκετὴ ζέστα. Καθήσαμε, λοιπόν, γύρω του καὶ κουβεντιάζαμε. Ἀπὸ λόγον σὲ λόγον φτάσαμε καὶ σ' ἓνα ναβάγιο, τοῦ μιτωκοπεστιοῦ τοῦ καπετὰν Πυθάρη. Ὁ μπάριμπα Παντελής, ἀδρεφὸς τοῦ λοστρόμου τοῦ καραβιοῦ καὶ νάφτης, ὁ

μόνος πού γλύτωσε, βρισκότανε στήν παρέα μας. "Αθροπος ποῖχε τραβηγιάρει πολλά καί πού μίλαε λίγα γλυκούντυχο γεροντάκι, συλλογισμένο πάντα καί κατσουφιασμένο, ἔξδν ἀπὸ μερικὲς φορές. Εἶχε ὄρεξη κείνο τὸ βράδι, καί, γιὰ νὰ φέρη διάθεση καί σὲ μᾶς, ἄρχισε νὰ δηγᾶται.

Μᾶς εἶπε πολλὰ γιὰ ταξίδια του, γιὰ περιστατικά του, γιὰ ναβιάγια. Στερνὰ προσπάθησε νὰ σωπάσῃ, γιὰ νὰ πάρῃ ἄλλος σειρά. Σὰ νᾶχε κουραστῇ νὰ συλλογιέται, νὰ νουνίζῃ, νὰ σκυλίζῃ τὰ περυσμένα του καί νὰ λυπᾶται. Μὰ ὁ μπάρμπα Στεριανός, νάρφης καί τοῦτος, ἀπ' τὸ Βασιλικό— ἓνα θαύσσοχωρὶ λίγο μακριὰ μας—τὸν ρώτησε: — Δέ μοῦ λές, καπετὰν Παντελῆ, τί γίνεται ὁ ἄδερφός σου ποῖτiane δέφετος μὲ τὰ Ἑγγλέζικα, ὁ Βαγγέλης;

— "Α! ἔκανε ὁ μπάρμπα Παντελῆς πικραμένος, δὲν τὸ ξέρεις τάχα πὼς πάγει κι αὐτός; "Αχ, μωρέ...καλὰ εἶτανε κείνος στὰ Ἑγγλέζικα μὰ νᾶταν ἡ ὥρα καμένη καὶ ψημένη πού τοῦ κατέβηκε, λέει, νὰ γίνη ρωμιὸς καπετάνιος. Σὰ νὰ μὴν εἶτανε ρωμιὸς στὰ Ἑγγλέζικα. "Ας εἶναι, πῆγε σὲ μιὰ ἐταιρεία δική μας. Μπῆκε μέσα στὰ παλιοκάραβα καὶ τὸ κατάφερε νᾶναι πρῶτος. Μὰ τί τῷφελος! Ἡ ἐταιρεία, σὰν κι ὅλα μας, Ρωμαίικη: χωρὶς τάξη, χωρὶς σέβας, χωρὶς κουμάντο. Οἱ νάρφες μὲ στόμα τόσο! "Ολοὶ ἀπάκονοι. Ὁ καθένας μὲ τὸ σκοπό του, ὡς πού, μὲ τὰ σπισονλίκια πού τὰ ρέγουνται οἱ ρωμιοί, ἔγινε δυὸ-τρεις φορές πιρατήρηση στὸν πλοίαρχο πὼς τάχα καθυστεροῦσε, ὅταν τύχαινε, ὅχι ἔξ αἰτίας κακοκαιρίας, μὰ γιὰ νὰ παγαίνει, δὲν ξέρω πού,...σὲ δικές του....

"Αβγουστο μήνα, πέρσι, βρισκότανε στὸν Πύργο. Ὁ καιρὸς μελέμι, κιγωμέτι. Σηκώθηκε ὅμως, γιὰτὶ συλλογίζότανε τὰ λόγια πού τοῖπανε. Τὸν εἶχανε ἀγγίξει στὸ φιλότιμο. Πῆγε τέσσερα-πέντε μίλια ὕψω, μὰ πόδισε. Σὰν εἶδε ὅμως ὑστερότερα τὸν Ἀστριακό, καράβι γερό, θεόφαιτο, καλοθαύμισσο, νὰ βγῇ, τότε κι αὐτὸς ξαναβγήκε γιὰ νὰ μὴ ξαναφανῇ....Πάει καὶ κείνος. Βούλιαξε τὸ καράβι σὴνυχτα. Θεὸς σχωρέσ' τονα». Κι ὁ γερονάφτης δάκρυσε.

"Ολοὶ φαινόμεστα λυπημένοι τώρα δὴ. Πικραθήκαμε πολὺ, καὶ ἄρχισε νὰ μᾶς τρώγῃ τὸ σκουλήκι ἀπὸ μέσα μας, γιὰ τὴν μποζοῦ πὸν θάκανε νὰ πάγῃ ἡ πίκρα κάτω.

Σὲ λίγο ἔλα στήν ἐντέλεια τᾶχαμε. Καὶ σὲ κανδυὸ ὥρες,— ἄς μὴ φέξῃ.... Γιὰ τὸ χατῆρι κεινοῦ πὸν πνίγηκε γιὰ τὸ φιλότιμο, τὸ κάψαμε. Ὁ μπάρμπα Σκουλῆς, ὁ βιολάτορας, δὲν ἄργησε νάρθῃ, κι ὁ χορὸς δὲ μᾶς πολυκούρασε ὡς τὸ πρωτὶ. Ξημερωθήκαμε. Πράγματα συνηθισμένα.

Σωζόπολη

ΣΤΑΒΡΟΣ ΜΑΒΡΟΘΑΛΑΣΣΙΤΗΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟΝ κ. ΣΚΙΠΗ

Πολυαγαπημένε,

Τώρα ἀκριβῶς μᾶς εἶπαν τὰ ἔσα προσωπικὰ κι ἀστόχαστα μπόρεσε ὁ Παπαντωνίου νὰ γράψῃ γιὰ σένα.

Αἰσθανόμαστε βαθύτατα τὴν ἀνάγκη νὰ σοῦ ποῦμε πόση κατάπληξη καὶ θλίψη ἐννοιώσαμε. Καὶ βέβαια ἐκεῖνος πού βρίζεται ἐκεῖ μέσα εἶναι ὁ Παπαντωνίου, πού προφανῶς προσωπικὸ μικροπάθος τοῦ χάλασε τὴν εὐγενικότητα μιὰ στιγμῇ.

Ἐμεῖς πού τόσο ἐξαιρετικά, τόσο βαθιὰ χαιρόμαστε τὴ δημιουργικότητά σου, πρέπει καὶ πάλι τὴ στιγμῇ τούτῃ νὰ ποῦμε πρᾶμα πού ἔλοι τὸ ξέρουν καὶ κανεὶς δὲν τολμᾷ νὰ πεῖ: πὼς ἀνάμεσα στοὺς σύγχρονους ξεχωρίζεις ὅπως ξεχωρίζει μιὰ κορφὴ μέσα σ' ἓνα μαραζάρη, βουρκιασμένο κάμπο.

Σοῦ σφίγγομε τὸ χέρι

ΠΕΤΡΟΣ καὶ ΠΕΤΡΟΥΛΑ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Τὰ δηγήματα τοῦ Ἀδάξου ἀρχινῶσαν νὰ τυπώνονται στὴν Πόλη, στὸ τυπογραφεῖο τῆς «Ἀνατολῆς», καὶ θᾶναι ἔτοιμα σὲ δυὸ περίπου μῆνες.

— Ὅχι ὅμως μὲ 12 τυπογραφικὰ φύλλα, καθὼς τὸ λογαριάζαμε, μὰ μὲ 5 1)2 μοναχά, γιὰτὶ μὲ τις 167 πού συναχτήκανε γιὰ τὸ τύπωμά τους ὅτε τὰ 5 1)2 φύλλα δὲ θὰ τυπώνονταν ἂ δὲ βρισκότανε κάποιος φίλος νὰ τυπώσει μ' ἐξοδὰ του τὸ ριθλιό.

— Στὸ ριθλιαράκι αὐτό, πού ἔχει γιὰ τίτλο «Ἀγκάθια καὶ τριδόλοι» θὰ δημοσιευτοῦνε τὰκόλουθα δηγήματα: «Μπῆκαν κλέφτες στὸ μαντρί», «Τᾶστεια τοῦ κύρ Γιάννη», «Σύζυγος μασκαρᾶς», «Οἱ ἔρωτες τοῦ Καπετάνιου», καὶ «Ὁ πάτερ Ἡλίας», τυπωμένα στὸν πρῶτο καὶ δεῦτερο τόμο τοῦ «Νορμά».

— Ὁ Νίκος Βέης, πούφυγε τὴν περασμένη βδομάδα γιὰ τὴ Γερμανία, τὸ δηγιέται καὶ πρέπει νὰν τὸ πιστέψουμε. Ὅταν πῆγε στὴ Νομαρχία νὰν τοῦ υπογράψουν τὸ διαβατήριό του, ὁ νομάρχης κ. Παπαμιχαλόπουλος δὲν ᾔθελε νὰν τοῦ τοῦ υπογράψῃ γιὰτὶ, λέει, εἶτανε γραμμένος **Νίκος** κι ἔχῃ **Νικόλαος**, καὶ τὸ **Νίκος**, καλέ, εἶναι ἐπέμβαση στὴν ἐπίσημη γλώσσα τοῦ Κράτους!

— Βγήκε τὸ τεῦχος Δ' τοῦ Τόμου Β' τοῦ Δελτίου τῆς Ἑλληνικῆς Λογογραφικῆς ἑταιρείας πού τὸ διευτύνει ὁ καθηγητῆς κ. Ν. Πολίτης.

— Ὁ πάτερ Εὐλόγιος, τὸ πρωτοπαλλήκαρο τοῦ Μιστριώτη στὴς Πανεπιστημιακὰς σκηνές, βούτηξε τρακόσιες δραχμὲς στὸ Σεβαστοπούλειο διαγώνισμα—κ' ἔτσι τὰ ξελαρυγγιάσματά του γιὰ τὴν καθαρεύουσα δὲ μέινανε ἀπλήρωτα.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. **Μ.** Καλὰ τὰ λές μὰ δὲν ἀξίζει νὰ γίνεταί περισσό-
ρη κουθέντα γι' αὐτὰ τὰ **παραπούλια**, καθὼς πολὺ δίκαια
τὰ χαρακτηρίζεις.— κ. **Φ. Χωρ.** στὴ Λόντρα. Θὰ δημοσιευ-
τεῖ μὰ πρέπει νὰ μάθουμε καὶ τὰλγινὸ σου τῶνομα. — κ.
Σπ. Παν. Λάβαμε τὴ συντομὴ κ' εὐχαριστοῦμε. Στείλε
μας τὰ τραγούδια.